

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Jany Jedličkové a soudců JUDr. Kateřiny Mrázové, Ph.D., a JUDr. Zuzany Bystřické v právní věci žalobce **STAFIKR, spol. s r.o.** se sídlem v Hustopečích, Bratislavská 16, zast. JUDr. Bc. Martinem Kulhánkem, Ph.D., advokátem se sídlem v Brně, Příkop 8, proti žalovanému **Finančnímu ředitelství v Brně**, se sídlem v Brně, nám. Svobody 4, o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu,

t a k t o :

- I. Rozhodnutí Finančního ředitelství v Brně ze dne 25.6.2010, č.j. 9513/10-1200-701858, **se z r u š u j e** pro nezákonnost a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 6.800,- Kč do 30-ti dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jeho zástupce JUDr. Bc. Martina Kulhánka, Ph.D., advokáta se sídlem v Brně, Příkop 8.

O d ů v o d n ě n í

Žalobou podanou u Krajského soudu v Brně dne 17.8.2012 se žalobce domáhal přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 25.6.2010, č.j. 9513/10-1200-701858, kterým bylo změněno prvostupňové rozhodnutí správce daně – dodatečný platební výměr Finančního

úřadu v Hustopečích ze dne 13.8.2009, č.j. 46695/09/299921708850, na daň z příjmů právnických osob za zdaňovací období roku 2006, a to tak, že dodatečně vyměřenou daň z příjmů právnických osob z částky 697.620,- Kč snížil na částku 416.580,- Kč a výši penále z částky 139.524,- Kč snížil na částku 83.316,- Kč.

Z odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaného vyplývá, že daňová kontrola předmětného zdaňovacího období byla u žalobce zahájena dne 26.5.2009 s odkazem na ust. § 16 zákona č. 337/1192 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZSDP“). Žalobce současně předložil správci daně prvotní doklady, včetně účetních sestav, které po něm správce daně požadoval dle výzvy ze dne 30.4.2009. Podle žalovaného je z toho zřejmé, že správce daně postupoval při zahájení daňové kontroly zcela v souladu se ZSDP a že nešlo jen o formální úkon, nýbrž o úkon zcela faktický. Při provádění daňové kontroly se musí správce daně řídit zásadami daňového řízení, přitom sama možnost provedení daňové kontroly je založena na tom, že je to daňový subjekt, kdo daň sám přiznává. Proto musí být správce daně oprávněn v rámci daňové kontroly prověřit, zda daňový subjekt sám svoji daň stanovil správně či nikoliv. Předpokladem daňové kontroly není existence jednoznačných pochybností o správném stanovení daně, nýbrž jde pouze o zjištění či prověření toho, zda byly daň a základ daně správně stanoveny. V případě správného stanovení daně končí daňová kontrola bez kontrolního nálezu. Je-li při daňové kontrole zjištěno, že přiznaná daňová povinnost daňovým subjektem je nesprávně nižší, postupuje správce daně dále dle ust. § 46 odst. 7 ZSDP a dodatečným platebním výměrem vyměří dodatečně daň ve výši rozdílu mezi daní původně vyměřenou a daní stanovenou a takto dodatečně stanovenou daň současně předepíše. K odvolací námitce žalobce, že došlo k promlčení platebního výměru, resp. promlčení lhůty dodatečně vyměřit daň, neboť ve věci nebylo pravomocně doměřeno do 31.12.2009, přitom žalobce nepovažoval zahájení daňové kontroly za úkon, který by prodlužoval lhůtu správci daně dle ust. § 47 ZSDP, žalovaný uvedl, že je pravdou, že ve smyslu ust. § 47 odst. 1 ZSDP nelze daň vyměřit ani doměřit po uplynutí 3 let od konce zdaňovacího období, v němž vznikla povinnost podat daňové přiznání, avšak byl-li před uplynutím této lhůty učiněn úkon podle ust. § 47 odst. 2 ZSDP, směřující k vyměření daně nebo k jejímu dodatečnému stanovení, běží tříletá lhůta znovu od konce roku, v němž byl daňový subjekt o tomto úkonu zpraven. Vyměřit a doměřit daň však lze nejpozději do 10-ti let od konce zdaňovacího období, v němž vznikla povinnost podat daňové přiznání. V případě žalobcem podaného daňového přiznání za zdaňovací období roku 2006 se podle judikatury odvíjí konec předmětného zdaňovacího období od data 31.12.2006. Lhůta určená dle ust. § 47 odst. 1 ZSDP tak končí dne 31.12.2009. Zahájení daňové kontroly dne 26.5.2009 (viz protokol o ústním jednání) je bezpochyby úkonem ve smyslu ust. § 47 odst. 2 ZSDP, tedy úkonem směřujícím k dodatečnému vyměření daně. Tento závěr je v souladu s dosavadní judikaturou (viz např. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 9.12.2004, č.j. 7 Afs 22/2003-109, dále ze dne 21.4.2005, č.j. 2 Afs 69/2004-52, a dále ze dne 17.2.2006, č.j. 8 Afs 7/2005-96). Z výše uvedených skutečností je podle žalovaného zřejmé, že úkon směřující k dodatečnému vyměření daně (zahájení daňové kontroly) byl učiněn v zákonem stanovené lhůtě. Ke třetí odvolací námitce, týkající se kontrolního zjištění ve Zprávě o výsledku daňové kontroly (dále jen „Zpráva“), v části III. písm. A bod 2. ve věci zvýšení základu daně o částku 60.000,- Kč zúčtovanou dne 31.12.2006 dle interního dokladu č. 550600064 v účetnictví žalobce na vrub účtu – Služby materiální a nemateriální povahy, žalovaný uvedl, že u předložené dodavatelské faktury č. 186/2006 ze dne 10.5.2006 za právní služby JUDr. M. S., jako dodavatele, nebyl nejprve jasný důvod účtování této faktury. Z daňového hlediska však byly z tohoto titulu ovlivněny daňově účinné náklady v roce 2006 oprávněně, a to v souladu s ust. § 23 odst. 1 zákona o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZDP“). Podle žalovaného bylo provedení těchto právních služeb pro žalobce bezesporu daňově

účinným nákladem ve smyslu ust. § 24 odst. 1 ZDP. Po přezkoumání prvostupňového rozhodnutí správce daně ve smyslu ust. § 50 odst. 3 ZSDP žalovaný vyhověl odvolání žalobce a vyloučil kontrolní zjištění v částce 60.000,- Kč z předmětu dodatečného vyměření daně. Žalovaný obdobně vyhověl i 4. odvolací námitce žalobce, týkající se vyloučení souhrnné částky 50.227,- Kč z předmětu dodatečného vyměření daně, neboť šlo o náklady soudního řízení. Žalovaný tedy znovu posoudil kontrolní zjištění uvedené ve „Zprávě“ v části III. písm. A bod 3. písm. a) v souhrnné částce 50.227,- Kč zúčtované do daňově účinných nákladů žalobce dle interního dokladu č. 55060005 ze dne 26.1.2006. Zjistil, že jde jednak o částku 10.007,- Kč, představující náklady soudního řízení společnosti MORAVOSTAV Brno, a.s., stavební společnost, které byl žalobce povinen uhradit náklady řízení podle rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 27.11.2002, č.j. 25 Cm/399/93-181 (nabyl právní moci dne 9.2.2006), a jednak o částku 40.220,- Kč, představující opět náklady soudního řízení společnosti MORAVOSTAV Brno, a.s., stavební společnost, jenž jí byl povinen žalobce uhradit podle rozsudku Vrchního soudu v Olomouci ze dne 24.11.2005, č.j. 7 Cmo 453/2005-234 (nabyl právní moci dne 9.2.2006). Podle žalovaného jsou tyto náklady soudního řízení bezesporu daňově účinným nákladem dle ust. § 24 odst. 2 písm. p) ZDP, přičemž je nelze uplatnit v jakémkoliv zdaňovacím období, ale podle ust. § 23 odst. 1 ZDP je rozhodující datum nabytí právní moci rozsudku. Vzhledem k tomu, že rozsudky nabyly právní moci dne 9.2.2006, jedná se daňový náklad zdaňovacího období roku 2006, a proto žalovaný vyloučil souhrnnou částku 50.227,- Kč z předmětu dodatečného vyměření daně. Žalovaný naopak obdobně 5. odvolací námitce nevyhověl. Jednalo se opět o kontrolní zjištění ve „Zprávě“ týkající se částky 10.330,- Kč zúčtované do daňově účinných nákladů dle interního dokladu č. 55060025 ze dne 9.5.2006, jenž měl žalobce zaplatit společnosti A-Z izolace s.r.o. jako náklady soudního řízení podle platebního rozkazu Okresního soudu v Břeclavi ze dne 17.1.2005, č.j. 1 Ro 1137/2004-19, který nabyl právní moci dne 19.2.2005. Právě z důvodu nabytí právní moci rozhodnutí dne 19.2.2005 se podle žalovaného jednalo o daňový náklad zdaňovacího období roku 2005, a proto předmětná částka ve výši 10.330,- Kč není daňovým nákladem zdaňovacího období roku 2006 a zvýšení základu daně podle ust. § 23 odst. 3 ZDP bylo podle žalovaného v tomto případě oprávněné. Problematika uplatnění částek ovlivňujících základ daně v návaznosti na nabytí právní moci rozhodnutí je podle žalovaného vysvětlena i v pokynu – D 300 MF č.j. 15/107 705/2006, k jednotnému postupu při uplatňování některých ustanovení ZDP. Žalovaný dále vyhověl 6. odvolací námitce týkající se kontrolního zjištění uvedeného ve „Zprávě“ ohledně částky 3.390,- Kč, která byla zúčtována do daňově účinných nákladů žalobce dle interního dokladu č. 55060028 ze dne 2.6.2006. Opět šlo o náklady soudního řízení, tentokrát společnosti LEVEL TRONIC s.r.o., které byl žalobce povinen uhradit podle usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 7.4.2006, č.j. 14 Co 452/2005, které nabylo právní moci dne 16.5.2006. Podle žalovaného se tedy jednalo o daňově účinný náklad zdaňovacího období roku 2006, a proto vyhověl odvolání a vyloučil kontrolní zjištění v částce 3.390,- Kč z předmětu dodatečného vyměření daně. Z obdobných důvodů vyloučil žalovaný z předmětu dodatečného vyměření daně i částku 13.530,- Kč, jako náklady soudního řízení společnosti NOVABRIK CZECH, s.r.o., když soudní rozhodnutí nabylo právní moci v roce 2006, a proto podle žalovaného jde o daňově účinný náklad zdaňovacího období roku 2006 podle ust. § 24 odst. 2 písm. p) a § 23 odst. 1 ZDP. K obdobným závěrům dospěl žalovaný i ohledně částky 73.613,- Kč, uvedené ve „Zprávě“ v části III. písm. A bod 3. písm. e), kterou byl žalobce povinen uhradit p. V. F. prostřednictvím jeho právní zástupkyně JUDr. M. C., a to na základě předložené Dohody o narovnání ze dne 19.12.2006, podle níž se zavázal tuto částku nahradit oprávněnému V. F. jako náhradu nákladů řízení za smírné vyřešení sporu vedeného u Okresního soudu v Břeclavi pod sp. zn. 5 C 1014/2003. Žalovaný vyloučil tuto částku z předmětu dodatečného vyměření daně, neboť se jedná o daňově účinný náklad předmětného zdaňovacího období. Žalovaný dále potvrdil zvýšení základu daně o

částku 62.238,- Kč jako oprávněné, neboť o tuto souhrnnou částku byla vykázána neoprávněně nižší částka na ř. 40 řádného daňového přiznání, když na ř. 40 byla vykázána pouze částka 61.638,- Kč místo částky 123.876,- Kč. Z podrobné analýzy účtu č. 546900 totiž vyplynulo, že na tomto účtu žalobce účtoval i částky, které s touto problematickou nesouvisí a navíc minusové účtování následně eliminoval kladnými zápisy jako opravy účtování. Na tento účet dokonce zahrnul další 4 operace, a to v souhrnné částce 62.238,- Kč, které svojí podstatou na tento účet i s vazbou na ř. 40 daňového přiznání nepatří. Došlo tak k neodůvodněnému snížení zůstatku na tomto účtu, a také snížení částky vykázané na ř. 40 daňového přiznání. Dále žalovaný naopak vyhověl odvolací námitce týkající se částky 1.854,- Kč, kterou byl povinen zaplatit Ing. L. M.-F.L.O.P., jako náklady soudního řízení podle rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 13.10.2005, č.j. 36 Cm 157/2002-101, který nabyl právní moci dne 19.4.2006. Uvedenou částku žalovaný vyloučil z předmětu dodatečného vyměření daně.

Pro posuzovanou věc dále zaujal žalovaný zcela zásadní názor ohledně kontrolního zjištění ve „Zprávě“ týkající se částky 2.500.000,- Kč, která byla žalobcem zúčtována do daňově účinných nákladů dle interního dokladu č. 55060063 ze dne 19.12.2006. V této souvislosti žalovaný přezkoumal nejen spisový materiál, ale i doklady zaslané Okresním soudem v Břeclavi dne 7.4.2010 na výzvu správce daně. Z těchto dokladů vyplynulo, že poškozený V. F. podal dne 2.7.2003 u Okresního soudu v Břeclavi žalobu o náhradu škody na zdraví, vedenou pod sp. zn. 5 C 1014/2003. Předmětnou žalobou se poškozený domáhal vůči žalobci a jeho jednateli A. K. náhrady škody vzniklé na zdraví v důsledku pádu do neoznačeného výkopu, který zhotovil žalobce na základě smlouvy o dílo ze dne 1.11.2001 se stavebníkem – Českým zahrádkářským svazem pro výstavbu řadových patrových garáží v Hustopečích. S odkazem na vyhlášku Ministerstva zdravotnictví č. 440/2001 Sb., o odškodnění bolesti a ztížení společenského uplatnění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhl.č. 440/2001 Sb.“), poškozený v žalobě požadoval úhradu bolestného ve výši 231.600,- Kč, dále ztížení společenského uplatnění ve výši 456.000,- Kč, dále mimořádného navýšení ztížení společenského uplatnění dle § 7 odst. 3 vyhl. č. 440/2001 Sb. ve výši 2.280.000,- Kč, dále náhradu za ztrátu na výdělku po dobu pracovní neschopnosti a po skončení pracovní neschopnosti ve výši 209.794,- Kč (s odkazem na ust. § 17 zákona č. 1/1992 Sb., o mzdě, odměně za pracovní pohotovost a průměrném výdělku, ve znění pozdějších předpisů), dále náhradu věcné škody ve výši 71.499,- Kč, a také platbu měsíční renty ve výši 14.176,- Kč, počínaje měsícem, kdy rozsudek nabude právní moci. Mimo uvedenou měsíční rentu, poškozený žalobou požadoval celkem částku 3.248.893,- Kč. Jelikož došlo mezi všemi účastníky dne 19.12.2006 k uzavření Dohody o narovnání, a tím k uspokojení nároků poškozeného uplatněných v žalobě, vzal poškozený žalobu v celém rozsahu zpět a Okresní soud v Břeclavi usnesením ze dne 30.5.2007, č.j. 5 C 1014/2003-121, soudní řízení z tohoto důvodu zastavil. Z Dohody o narovnání ze dne 19.12.2006 je zřejmé, že k mimosoudnímu vyrovnání došlo nižší celkovou částkou, než bylo původně poškozeným nárokováno v podané žalobě. Místo žalobou původně nárokové částky 3.248.893,- Kč, byla uzavřena Dohoda o narovnání na celkovou částku 2.500.000,- Kč s tím, že počínaje 1.1.2007 do 30.6.2019 bude ještě pravidelně měsíčně hrazena poškozenému renta ve výši 11.214,- Kč, a to až do jeho důchodového věku 65 let. Žalovaný v této věci dále postupoval ve smyslu ust. § 24 odst. 2 písm. p) ZDP, podle něhož jsou daňově účinnými náklady jen ty, k jejichž úhradě je poplatník povinen podle zvláštních zákonů. Podle ust. § 420 odst. 1 zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „občanský zákoník“), každý odpovídá za škodu, kterou způsobil porušením právní povinnosti. Podle ust. § 444 odst. 1 občanského zákoníku se při škodě na zdraví jednoznačně odškodňují bolesti poškozeného a ztížení jeho společenského uplatnění. Podle ust. § 444 odst. 2 stanoví Ministerstvo

zdravotnictví v dohodě s Ministerstvem práce a sociálních věcí vyhláškou výši, do které lze poskytnout náhradu za bolest a za ztížení společenského uplatnění, a určování výše náhrady v jednotlivých případech. Touto vyhláškou je právě již výše zmíněná vyhláška č. 440/2001 Sb. Podle ust. § 7 odst. 1 této vyhlášky se výše odškodnění stanoví na základě bodového ohodnocení stanoveného v lékařském posudku, přitom dle odst. 2 cit. ust. činí hodnota jednoho bodu 120,- Kč. Podle odst. 3 cit. ust. může soud ve zvlášť výjimečných případech hodných mimořádného zřetele výši odškodnění stanovenou podle této vyhlášky přiměřeně zvýšit. Jelikož došlo v předmětné věci k mimosoudními vyrovnání podle Dohody o narovnání ze dne 19.12.2006, a soud nevydával meritorní rozhodnutí ve věci a nepřezkoumával věc z věcného hlediska, když Okresní soud v Břeclavi soudní řízení o žalobě zastavil z důvodu jejího zpětvzetí, lze podle žalovaného akceptovat odškodnění za ztížení společenského uplatnění z daňového hlediska pouze do výše stanovené zákonnými předpisy, tedy pouze ve výši 456.000,- Kč, jak bylo i v žalobě vyčísleno. Mimořádné navýšení této částky, jak bylo poškozeným i v žalobě požadováno, by bylo podle žalovaného daňově účinné pouze v případě, kdyby o tom rozhodl soud, jak vyplývá z ust. § 7 odst. 3 vyhl.č. 440/2001 Sb. Z daňového hlediska lze daňově uznat všechny vyčíslené nároky v Dohodě o narovnání, vyjma mimořádného navýšení ztížení společenského uplatnění dle ust. § 7 odst. 3 vyhl.č. 440/2001 Sb. Z hlediska daňového lze tedy uznat částku 231.600,- Kč jako bolestné, dále částku 456.000,- Kč za ztížení společenského uplatnění, dále částku 209.794,- Kč jako náhradu za ztrátu na výděлку po dobu pracovní neschopnosti a po jejím skončení, a dále částku 71.499,- Kč jako náhradu věcné škody, tedy v souhrnné výši 968.893,- Kč. Ve smyslu ust. § 24 odst. 2 písm. p) ZDP ve spojení s ust. § 444 a násl. občanského zákoníku a § 7 odst. 3 vyhl.č. 440/2001 Sb. není podle žalovaného v tomto případě daňově účinným nákladem celá částka 2.500.000,- Kč, sjednaná Dohodou o narovnání ze dne 19.12.2006, ale pouze částka 968.893,- Kč stanovená právními předpisy. Z tohoto důvodu změnil žalovaný prvostupňové rozhodnutí správce daně tak, že, částku 2.500.000,- Kč základu daně snížil na částku 1.531.107,- Kč (tj. 2.500.000,- Kč minus 968.893,- Kč).

Proti výše uvedenému rozhodnutí podal žalobce včasnou žalobu. Podle žalobce bylo vydáno v rozporu se ZDP, konkrétně ust. § 2 odst. 1 ZDP, a žalobce tak byl zkrácen na svých právech ve smyslu ust. § 65 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“). Ke vzniku své povinnosti nahradit škodu se žalobce vyjádřil tak, že žalobou podanou u Okresního soudu v Břeclavi pod sp. zn. 5 C 1014/2003 se poškozený V. F. domáhal po žalobci náhrady škody vzniklé na jeho zdraví ve výši 6.643.042,20 Kč s přísl. a dále hrazení pravidelné měsíční renty ve výši 13.193,- Kč. Poškozenému vznikla škoda v důsledku jeho pádu do neoznačeného výkopu, který žalobce vyhotovil při své podnikatelské činnosti, přičemž jej dostatečně neoznačil a nezabezpečil. Poškozený se žalobou domáhal náhrady bolestného, ztížení společenského uplatnění, náhrady věcné škody a náhrady za ztrátu na výděлку po dobu pracovní neschopnosti a po jejím skončení. Mezi žalobcem a poškozeným po zahájení soudního řízení probíhalo intenzivní mimosoudní jednání, které skončilo uzavřením Dohody o narovnání dne 19.12.2006. V této dohodě se žalobce zavázal uhradit poškozenému škodu v celkové výši 2.500.000,- Kč, dále náklady spojené s jeho právním zastoupením ve výši 73.613,- Kč a dále se zavázal mu hradit měsíční rentu od 1.1.2007 do 30.6.2019, jakožto náhradu za ztrátu na výděлку po skončení pracovní neschopnosti. Veškeré povinnosti vyplývající z této dohody žalobce již řádně splnil a uhradil, resp. pokud jde o placení opakované měsíční renty, tak tuto řádně plní. Na základě daňové kontroly provedené správcem daně u daně z příjmů právnických osob za rok 2006 byl zvýšen základ daně žalobce o částku 2.500.000,- Kč (šlo o odškodnění poškozeného V. F. podle Dohody o narovnání ze dne 19.12.2006), která nebyla uznána za oprávněný náklad na dosažení, zajištění a udržení příjmů ve smyslu ust. § 24 odst. 1 ZDP. K odvolání žalobce

žalovaný vyloučil tuto částku 2.500.000,- Kč z předmětu dodatečného vyměření daně pouze z části, a to v částce 968.893,- Kč, a tedy sporné zvýšení základu daně se aktuálně týká částky 1.531.107,- Kč. Žalobce je přesvědčen, že žalovaný v tomto případě nepostupoval v souladu se zákonem. Pokud se žalobci podařilo soudní spor ukončit Dohodou o narovnání ze dne 19.12.2006 tak, že se zavázal uhradit poškozenému na odškodnění částku 2.500.000,- Kč (žalobou požadováno 6.643.042,20 Kč s přísl.) a na nákladech řízení částku 73.613,- Kč, přičemž se zavázal i k placení měsíční renty ve výši 11.214,- Kč (žalobou požadováno 13.193,- Kč), pak je z uvedeného zřejmá ekonomická výhodnost uzavřené Dohody o narovnání pro žalobce, neboť tím ušetřil značnou část nákladových prostředků, a také nákladů soudního řízení. Žalobce se tak vyjádřil i s vědomím, že o oprávněnosti uplatněné žaloby by v konečném důsledku rozhodoval soud, což se v daném případě nestalo. Žalovaný nárok na náhradu škody byl vyčíslen velmi přehledně, s odkazy na příslušná ustanovení právních předpisů a na důkazní prostředky, včetně odůvodnění znaleckými posudky. Správce daně a žalovaný tak musí oprávněnost nároků poškozeného V. F., a tedy současně daňových nákladů žalobce, posoudit sami, přitom však musí respektovat příslušnou právní úpravu, zejména ust. § 420 a násl. občanského zákoníku a vyhl.č. 440/2001 Sb. Žalobce nesouhlasí s právním závěrem žalovaného, že odškodnění za ztížení společenského uplatnění lze akceptovat pouze do výše stanovené zákonnými předpisy, tj. do částky 456.000,- Kč, když částka uplatněná nad tento rámec (mimořádné navýšení) by byla podle něj daňově účinná pouze v případě, pokud by o ní rozhodl soud, což má podle žalovaného vyplývat z ust. § 7 odst. 3 vyhl.č. 440/2001 Sb. Tento závěr žalovaného je podle žalobce veden nesprávnou právní úvahou a nemá ani oporu ve zjištěném skutkovém stavu. K uplatněné žalobě o náhradu škody je přiložen také znalecký posudek MUDr. I. P. ze dne 6.11.2006, který vyčíslil ztížení společenského uplatnění na 8.850 bodů krát 120,- Kč, tj. na 1.062.000,- Kč, což je částka, která minimálně v tomto rozsahu by měla být správcem daně uznána jako daňový náklad s odkazem na ust. § 7 odst. 3 vyhl.č. 440/2001 Sb. Na mimořádném zvýšení ztížení společenského uplatnění se žalobce a poškozený V. F. dohodli v rámci mimosoudního řízení, a úkolem správce daně a žalovaného bylo posoudit, zda toto zvýšení bylo přiměřené a nikoliv jej okamžitě odmítnout s poukazem na výlučnou kompetenci soudu. Žalobce se domnívá, že ust. § 7 odst. 3 vyhl.č. 440/2001 Sb. neznamená, že toto zvýšení může provést pouze soud, platí to při samotném soudním řízení, ale je možné je dohodnout i mezi účastníky. V tomto směru žalobce odkázal na usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 10.12.2008, sp. zn. 25 Cdo 3247/2006, které závěr žalobce nepřímo podporuje. Žalobce je toho názoru, že žalovaný posoudil klíčové právní otázky v rozporu s právními předpisy, zejména ust. § 420 a násl. občanského zákoníku a vyhl.č. 440/2001 Sb., když dohodnuté mimořádné zvýšení odškodnění ztížení společenského uplatnění měl posoudit s ohledem na veškeré okolnosti (popsané v rozšířené žalobě ze dne 22.11.2006) jako přiměřené, a měl jej uznat jako řádný daňový náklad v plné výši. S ohledem na výše uvedené žalobce navrhl soudu, aby zrušil rozhodnutí žalovaného i prvostupňové rozhodnutí správce daně a vrátil jim věc k dalšímu řízení, přičemž žalobci přiznal právo na náhradu nákladů řízení.

K žalobě se písemně vyjádřil žalovaný. Uvedl, že jednoznačně odmítá požadavek žalobce a jeho odůvodnění argumentace v žalobě. Plně odkázal na odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí, jakož i na celý spisový materiál. Žalovaný při svém rozhodování o odvolání žalobce vycházel z následujících předpisů: § 24 odst. 2 písm. p) ZDP, § 420 odst. 1 a 2 občanského zákoníku, § 420a občanského zákoníku, dále § 444 odst. 1 a 2 občanského zákoníku a § 7 vyhl.č. 440/2001 Sb. Podle ust. § 7 odst. 1 vyhl.č. 440/2001 Sb. se stanoví výše odškodnění bolesti a ztížení společenského uplatnění na základě bodového ohodnocení stanoveného v lékařském posudku. V odst. 2 téhož ustanovení je uvedeno, že hodnota jednoho bodu činí 120,- Kč, v odst. 3 cit. ust. je uvedeno, že ve zvlášť výjimečných případech

hodných mimořádného zřetele může soud výši odškodnění stanovenou podle této vyhlášky přiměřeně zvýšit. Jelikož v řízení před Okresní soudem v Břeclavi, sp. zn. 5 C 1014/2003, vzal poškozený V. F. žalobu o náhradu škody zpět, bylo řízení usnesením ze dne 30.5.2007, č.j. 5 C 1014/2003-121, v této věci zastaveno. Jedná se o rozhodnutí procesního charakteru, a tedy soud věc nepřezkoumával z věcného hlediska. Z tohoto důvodu pak žalovaný rozhodl, že odškodnění za ztížení společenského uplatnění lze z daňového hlediska akceptovat pouze do výše stanovené zákonnými předpisy, tj. jen v základní výměře, a to ve výši 456.000,- Kč. Částka nad tento rámec, tzv. mimořádné navýšení, by byla daňově účinná jen v případě, kdyby o ní rozhodl soud. To podle žalovaného jednoznačně vyplývá z ust. § 7 odst. 3 vyhl.č. 440/2001 Sb. Z uzavřené dohody o narovnání v celkové částce 2.500.000,- Kč lze daňově uznat veškeré vyčíslené nároky náhrady škody (bolestné ve výši 231.600,- Kč, ztížení společenského uplatnění v základní výměře ve výši 456.000,- Kč, náhrada za ztrátu na výdělků ve výši 209.794,- Kč, náhrada věcné škody ve výši 71.499,- Kč), s výjimkou mimořádného navýšení ztížení společenského uplatnění, a tedy lze maximálně uznat částku v souhrnné výši 968.893,- Kč a nikoliv částku dohodnutou ve výši 2.500.000,- Kč. Podle žalovaného je daňově účinným nákladem dle ust. § 24 odst. 2 písm. p) ZDP, dále § 444 a násl. občanského zákoníku a vyhl.č. 440/2001 Sb., pouze částka 968.893,- Kč, nikoliv částka 2.500.000,- Kč sjednaná Dohodou o narovnání ze dne 19.12.2006. V tomto směru byla změněna částka 2.500.000,- Kč základu daně na částku 1.531.107,- Kč (tj. 2.500.000,- Kč minus 968.893,- Kč). Žalovaný dále v žalobě uvedl, že správce daně požádal Okresní soud v Břeclavi o poskytnutí veškerých písemností, které byly součástí spisu 5 C 1014/2003. Okresní soud v Břeclavi ve své odpovědi správci daně uvedl, že zasílá žalobu a usnesení o zastavení řízení, přičemž lékařský posudek v řízení prováděn nebyl. V rámci ústního jednání před správcem daně byl s tímto seznámen i žalobce. Ze soupisu příloh k podané občanskoprávní žalobě na náhradu škody, uvedeného na str. 1 této žaloby, žalovaný dovodil, že lékařský posudek, na který žalobce v podané správní žalobě odkazoval, nebyl civilnímu soudu předložen (v soupisu příloh nebyl uveden znalecký posudek MUDr. I. P. ze dne 6.11.2006) a byl zřejmě vyhotoven až za účelem uzavření Dohody o narovnání uzavřené dne 19.12.2006. K občanskoprávní žalobě byl připojen pouze zastaralý znalecký posudek MUDr. P. K. ze dne 15.5.2003, který hodnotil ztížení společenského uplatnění. Nově uváděný znalecký posudek v žalobě (MUDr. I. P. ze dne 6.11.2006) žalobce správci daně ani v odvolacím řízení nepředložil, dokonce se o jeho existenci ani nezminil. Pro žalovaného bylo ve věci podstatné, že občanskoprávní soud nepřezkoumával žalobu o náhradu škody z věcného hlediska a nerozhodoval sám o žalobou uplatněných nárocích poškozeného V. F. Z tohoto důvodu nelze z daňového hlediska akceptovat mimořádné navýšení odškodnění za ztížení společenského, dohodnuté mezi oprávněným a povinným v Dohodě o narovnání ze dne 19.12.2006. To vyplývá z ust. § 24 odst. 2 písm. p) ZDP, dále § 444 odst. 2 občanského zákoníku a § 7 odst. 3 vyhl.č. 440/2001 Sb. Částka mimořádného navýšení odškodnění za ztížení společenského uplatnění by byla daňově účinná jen v případě, kdy by o ní rozhodl soud, což není tento případ žalobce, proto bylo možné z daňového hlediska akceptovat odškodnění za ztížení společenského uplatnění pouze do výše stanovené zákonnými předpisy, tedy v částce 456.000,- Kč tak, jak byla uplatněna v občanskoprávní žalobě, kde bylo vycházeno z posudku o bolestném ošetřujícího lékaře MUDr. P. K. ze dne 15.5.2003 (posudek byl přílohou žaloby). Je pravdou, že vedle této základní výměry ztížení společen. uplatnění, požadoval poškozený v předmětné občanskoprávní žalobě i přiznání soudem pětinasobku základní výměry, jako mimořádného navýšení ztížení společenského uplatnění podle ust. § 7 odst. 3 vyhl.č. 440/2001 Sb. S ohledem na shora uvedené žalovaný navrhl soudu, aby žalobu jako nedůvodnou zamítl.

Obsahem připojených správních spisů jsou mimo jiné prvostupňové i druhostupňové rozhodnutí správních orgánů, dále Zpráva o výsledku daňové kontroly, Dohoda o narovnání ze dne 19.12.2006, a také odvolání žalobce.

Dříve, než se Krajský soud v Brně mohl zabývat důvodností žaloby, zkoumal, zda jsou ve věci splněny podmínky řízení. Přitom dospěl k názoru, že žaloba byla podána v zákonné dvouměsíční lhůtě ve smyslu ust. § 72 odst. 1 s.ř.s., osobou k tomu oprávněnou ve smyslu ust. § 65 odst. 1 s.ř.s. a jde o žalobu přípustnou (§ 68 a § 70 s.ř.s.).

Krajský soud v Brně přezkoumal obě napadená správní rozhodnutí, jakož i řízení předcházející jejich vydání, a to v mezích žalobních bodů, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 71 odst. 1 a § 75 odst. 1 a 2 s.ř.s.). Ve věci bylo rozhodnuto bez nařízení jednání za splnění podmínek ve smyslu ust. § 51 odst. 1 s.ř.s.

Žaloba je důvodná.

Krajský soud v Brně se neztotožnil se závěrem žalovaného v jeho napadeném rozhodnutí, že z daňového hlediska lze akceptovat jako daňový náklad odškodnění za ztížení společenského uplatnění pouze do výše, kterou stanoví právní předpisy, a že by mimořádné navýšení odškodnění ztížení společenského uplatnění mohl daňově uznat jen v případě, kdyby o tom rozhodl občanskoprávní soud (dle žalovaného to vyplývá z ust. § 7 odst. 3 vyhl.č. 440/2001 Sb.). Podle žalovaného soud ve věci nerozhodoval meritorně, tedy nepřezkoumával věc z věcného hlediska, nýbrž jen řízení o žalobě na náhradu škody zastavil z důvodu zpětvzetí žaloby poškozeným.

Podle ust. § 24 odst. 1 ZDP se výdaje vynaložené na dosažení, zajištění a udržení zdanitelných příjmů pro zjištění základu daně odečtou ve výši prokázané poplatníkem. Podle ust. § 24 odst. 2 písm. p) ZDP jsou výdaji podle odst. 1 také výdaje, k jejichž úhradě je poplatník povinen podle zvláštních zákonů.

Žalobce má, tak jako jiná právnická nebo fyzická osoba, zákonem stanovenou obecnou povinnost předcházet hrozícím škodám ve smyslu ust. § 415 občanského zákoníku. V uvedeném ustanovení je zakotven princip generální prevence, podle níž je každý povinen počínat si tak, aby nedocházelo ke škodám na zdraví, na majetku, na přírodě a životním prostředí.

Ve věci je třeba dále aplikovat ustanovení o obecné odpovědnosti za škodu tak, jak to již učinil žalovaný. Podle ust. § 420 odst. 1 občanského zákoníku odpovídá každý za škodu, kterou způsobil porušením právní povinnosti. Podle odst. 2 cit. ustanovení je škoda způsobena právnickou osobou anebo fyzickou osobou, když byla způsobena při jejich činnosti těmi, které k této činnosti použili. Tyto osoby samy za škodu takto způsobenou podle občanského zákoníku neodpovídají; jejich odpovědnost podle pracovněprávních předpisů není tím dotčena. Podle ust. § 420a odst. 1 občanského zákoníku odpovídá každý za škodu, kterou způsobí jinému provozní činností.

Z výše uvedených ustanovení lze dovodit protiprávní jednání žalobce, který si nepočínal při své činnosti tak, aby předcházel především škodám na zdraví ve smyslu ust. § 415 občanského zákoníku. Pokud žalobce v rámci své stavební činnosti provedl výkop, který následně neoznačil a dostatečně nezabezpečil tak, aby předcházel škodám, a následně došlo

k pádu poškozeného do takto nezabezpečeného výkopu s tím, že mu byla způsobena škoda na zdraví, je žalobce za takto vzniklou škodu odpovědný, protože ji způsobil porušením právní povinnosti (§ 420 a násl. občanského zákoníku), neboť se dopustil jednání odporujícího povinnosti předcházet škodám na zdraví (§ 415 občanského zákoníku).

Podle ust. § 444 odst. 1 a 2 občanského zákoníku se při škodě na zdraví jednorázově odškodňují bolesti poškozeného a ztížení jeho společenského uplatnění. Ministerstvo zdravotnictví stanoví vyhláškou výši, do které lze poskytnout náhradu za bolest a za ztížení společenského uplatnění, a určování výše náhrady v jednotlivých případech. Touto vyhláškou je vyhláška Ministerstva zdravotnictví č. 440/2001 Sb., o odškodnění bolesti a ztížení společenského uplatnění, ve znění pozdějších předpisů. Občanský zákoník dále počítá ve svých ustanoveních § 445 a násl. také s náhradami za ztrátu na výdělku po dobu pracovní neschopnosti a po skončení pracovní neschopnosti, a také s náhradou ztráty na výdělku peněžitým důchodem. Přitom podle ust. § 449a občanského zákoníku lze budoucí nároky odškodnit jednorázově na základě písemné dohody o jejich úplném a konečném vypořádání mezi oprávněným a povinným.

Podle vyhl.č. 440/2001 Sb. se stanoví výše, do které se poskytuje náhrada za bolest a ztížení společenského uplatnění způsobené škodou na zdraví, a také se určuje výše odškodnění v jednotlivých případech (§ 1 cit. vyhl.). Podle § 3 odst. 1 a 2 cit. vyhl. se určuje odškodnění ztížení společenského uplatnění podle sazeb bodového ohodnocení stanoveného v přílohách č. 2 a 4 této vyhlášky, a to za následky škody na zdraví, které jsou trvalého rázu a mají prokazatelně nepříznivý vliv na uplatnění poškozeného v životě a ve společnosti, zejména na uspokojování jeho životních a společenských potřeb, včetně výkonu dosavadního povolání nebo přípravy na povolání, dalšího vzdělávání a možnosti uplatnit se v životě rodinném, politickém, kulturním a sportovním, a to s ohledem na věk poškozeného v době vzniku škody na zdraví (dále jen „následky“). Odškodnění za ztížení společenského uplatnění **musí být přiměřené povaze následků a jejich předpokládanému vývoji**, a to v rozsahu, v jakém jsou omezeny možnosti poškozeného uplatnit se v životě a ve společnosti. Bodové ohodnocení ztížení společenského uplatnění se vymezuje v lékařském posudku. Podle ust. § 5 odst. 1 cit. vyhl. se při určování bodového ohodnocení ztížení společenského uplatnění hodnotí závažnost škody na zdraví, její předpokládaný vývoj a průběh léčení. Podle § 6 odst. 1 písm. c) cit. vyhl. platí, že pokud škoda na zdraví vedla ke zvlášť těžkým následkům, zvýší se bodové ohodnocení škody na zdraví podle příloh č. 2 (ztížení společenského uplatnění) a č. 4 této vyhlášky nejvýše o 50% celkové částky bodového ohodnocení; zvlášť těžkými následky škody na zdraví se rozumí takové následky, které podstatně omezují nebo významně mění uplatnění v životě anebo znemožňují další uplatnění v životě, a to s ohledem na věk poškozeného i jeho předpokládané uplatnění v životě. Podle ust. § 7 odst. 1, 2 a 3 cit. vyhl. se výše odškodnění bolesti a ztížení společenského uplatnění stanoví na základě bodového ohodnocení stanoveného v lékařském posudku. Hodnota jednoho bodu činí 120,- Kč. Ve zvlášť výjimečných případech hodných mimořádného zřetele může soud výši odškodnění stanovenou podle této vyhlášky přiměřeně zvýšit.

Krajský soud v Brně k výše uvedenému pro úplnost uvádí, že z bohaté judikatury Nejvyššího soudu ČR, a také např. Stanoviska občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu ČR ze dne 12.1.2011, č.j. Cpjn 203/2010, vyplývá, že v ust. § 3 odst. 1 vyhl.č. 440/2001 Sb. jsou zakotvena pravidla pro jednorázové odškodnění ztížení společenského uplatnění v základní výměře sazby. V případě existence důvodů uvedených v ust. § 6 odst. 1 písm. c) cit. vyhl. může lékař ve svém posudku zvýšit základní výměru bodového ohodnocení, a to nejvýše o 50% celkové výše bodového ohodnocení. Toto zvýšení

je pak součástí bodového ohodnocení stanoveného v lékařském posudku, které je základem pro stanovení výše odškodnění ve smyslu ust. § 7 odst. 1 cit. vyhl. Takto stanovenou výši odškodnění pak může občanskoprávní soud postupem podle ust. § 7 odst. 3 cit. vyhl. v odůvodněných případech dále zvýšit. Předpokladem přiměřeného zvýšení odškodnění stanoveného příslušnými body v lékařském posudku je ve smyslu ust. § 7 odst. 3 cit. vyhl. existence takových výjimečných skutečností, které umožňují závěr, že zejména vzhledem k uplatnění poškozeného v životě a ve společnosti, např. při uspokojování jeho životních a společenských potřeb, včetně výkonu dosavadního povolání nebo přípravy na povolání, dalšího vzdělávání a možnosti uplatnit se v životě rodinném, politickém, kulturním a sportovním, i s ohledem na věk poškozeného v době vzniku škody na zdraví i na jeho předpokládané uplatnění v životě, nelze omezení poškozeného vyjádřit jen základním odškodněním za ztížení společenského uplatnění. **Jednotící zásadou** musí být při určování výše náhrady za ztížení společenského uplatnění to, **aby se poškozenému dostalo odškodnění, které je ve všech souvislostech přiměřené**, což vyplývá z kogentního ustanovení § 3 odst. 1 věty druhé citované vyhlášky (musí být přiměřené povaze následků poškození zdraví a jejich předpokládanému vývoji). Proto podle zdejšího soudu je kogentní především ta zásada, vyplývající z cit. vyhl., že poškozenému se musí vždy dostat přiměřeného odškodnění, bez ohledu na to, zda jde o odškodnění v základní výměře (podle bodů v přílohách cit. vyhl.) nebo v mimořádně zvýšené výměře – při existenci výjimečných okolností, a to i když by ve věci nerozhodoval soud, je-li tu vůle účastníků dohodnout odškodnění poškozeného. Kritériem zvýšeného odškodnění je existence výjimečných okolností, které v nyní posuzované věci zřejmě nastaly. Rozhodující pro posouzení přiměřenosti odškodnění tedy není matematický postup, jímž by soud ke stanovení náhrady za ztížení společenského uplatnění dospěl, nýbrž reálná hodnota peněžní částky, již mají být kompenzovány i materiální požitky, o které poškozený v důsledku poškození zdraví přišel. Možnost přiměřeného zvýšení náhrady za ztížení společenského uplatnění ve smyslu ust. § 7 odst. 3 cit. vyhl. není podmíněna tím, zda lékař ve svém posudku dospěl k závěru, že poškození zdraví postiženého vedlo ke zvlášť těžkým následkům (ve smyslu ust. § 6 odst. 1 písm. c) cit. vyhl.). Úvaha lékaře o možnosti aplikace ust. § 6 odst. 1 písm. c) cit. vyhl., kdy dospěje k závěru, že bodové ohodnocení nelze vyjádřit jen podle základních sazeb vyplývajících z příloh cit. vyhl., a proto zvýší až o 50% stanovené bodové ohodnocení, může vycházet pouze z jeho odborného lékařského hodnocení zdrav. stavu. Nezabývá se však zjišťováním a hodnocením širšího okruhu skutkových okolností z toho pohledu, zda se navíc jedná o jinak výjimečný případ hodný mimořádného zřetele, kdy možnosti poškozeného jsou velmi výrazně omezeny či zcela ztraceny ve srovnání s úrovní kvality jeho života v době před vznikem škody.

Krajský soud v Brně dále poukazuje na základ smluvní autonomie, která je principiální pro celé smluvní soukromé právo. Tento prostor ve vztahu k projednávané věci vytváří jednak čl. 2 odst. 3 zák.č. 1/1993 Sb., Ústavy ČR (dále jen „Ústava ČR“) a dále čl. 2 odst. 3 usnesení ČNR č. 2/1993 Sb., Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“). Podle citovaných článků může každý činit, co není zákonem zakázáno a nikdo nesmí být nucen činit, co zákon neukládá. Povinnosti mohou být ukládány jen na základě zákona a v jeho mezích (viz čl. 4 odst. 1 Listiny).

Ačkoliv zdejší soud může ve smyslu ust. § 2 s.ř.s. ve správním soudnictví poskytovat ochranu jen veřejným subjektivním právům fyzických i právnických osob, musel se do jisté míry zabývat i právní úpravou soukromého práva, neboť tak činil i žalovaný při posuzování uzavřené Dohody o narovnání ze dne 19.12.2006 a možné výše odškodnění škody na zdraví (s dopady na daňové hledisko).

Žalobce měl povinnost předcházet škodám ve smyslu ust. § 415 občanského zákoníku, ale neučinil tak (výkop řádně neoznačil a nezabezpečil), způsobil tak škodu na zdraví poškozenému V. F. a v důsledku svého protiprávního jednání – porušení právní povinnosti za tuto škodu žalobce odpovídá a je povinen ji poškozenému nahradit. Pro případ, že by tuto škodu žalobce dobrovolně nenahradil, poškozený podal k soudu občanskoprávní žalobu na náhradu této škody. Jelikož následně došlo k dohodě mezi poškozeným a povinným (žalobce), byla tak postavena najisto existence vzniku škody, její rozsah i toho, kdo za ni odpovídá, proto již nebylo třeba, aby o tom rozhodoval občanskoprávní soud. Z toho důvodu vzal poškozený žalobu o náhradu škody zpět a občanskoprávní soud řízení o této žalobě zastavil. Pro soukromé právo je typická smluvní autonomie, kdy účastníci mohou uzavírat i smlouvy v zákoně výslovně neuvedené, a to za podmínky, že smlouva nebude odporovat obsahu nebo účelu občanského zákoníku. Z již zmíněné autonomie vůle typické pro občanské právo vyplývá, že v občanském právu převažují dispozitivní právní normy. Kogentní ustanovení zákona, od nichž se právní úkon nemůže platně odchýlit, jsou v menšině. Při uzavírání občanskoprávních dohod nesmí její účastníci připustit, aby tato dohoda svým obsahem nebo účelem odporovala zákonu nebo jej obcházela anebo se přičila dobrým mravům, jinak by byla absolutně neplatná (neplatnost od samého počátku). V posuzovaném případě však o takovou protiprávní dohodu nejde.

Ust. § 420 a násl. občanského zákoníku nevylučuje, aby účastníci uzavřeli dohodu o odškodnění nebo uzavřeli smír, který by byl následně schválen občanskoprávním soudem. Rovněž prováděcí vyhláška k ust. § 444 odst. 2 občanského zákoníku, tedy vyhl.č. 440/2001 Sb. ve svém ust. § 7 odst. 3 nevylučuje dohodu účastníků o takovém plnění (poskytnutí náhrady za bolest a za ztížení společenského uplatnění), a tedy ani schválení případně uzavřeného smíru soudem. Vyhl.č. 440/2001 Sb. není kogentním předpisem, který by zavazoval účastníky výši plnění pro účely dohody o náhradě škody (dohody o narovnání vztahů). Uzavření dohody o zvýšení odškodnění za bolest a za ztížení společenského uplatnění nebrání žádná překážka, dohoda s takovým obsahem je nepochybně platná a nic nebrání dokonce ani soudnímu schválení takto uzavřeného smíru. Občanský zákoník ve svém ust. § 420 a násl. nebrání tomu, aby se poškozený s povinným dohodl na odškodnění za bolest a za ztížení společenského uplatnění i nad rámec vyhl.č. 440/2001 Sb., která je jen prováděcím předpisem k občanskému zákoníku (ve smyslu ust. § 444 odst. 2 občanského zákoníku). Lze totiž vycházet z toho, že povinný je ochoten škodu nahradit, tedy, že mezi účastníky občanskoprávního vztahu je shoda. Nejde proto o rozpor s právními předpisy ve smyslu ust. § 99 odst. 2 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o.s.ř.“), které zakazuje uzavřít smír, který je v rozporu s právními předpisy, přitom má na mysli předpisy kogentní povahy a nikoliv předpisy dispozitivní povahy, od nichž se účastníci mohou odchýlit a smluvně upravit svá práva a povinnosti ve vzájemném vztahu jinak.

Krajský soud v Brně při svém rozhodování vycházel mimo jiné z usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 10.12.2008, č.j. 25 Cdo 3247/2006, z něhož vyplývá, že dohoda účastníků o odškodnění, a tedy i schválení případného soudního smíru v takové věci, nejsou vyloučeny ani v případě nároku na výjimečné zvýšení odškodnění za bolest a ztížení společenského uplatnění podle ust. § 7 odst. 3 vyhl.č. 440/2001 Sb., a ani v případě sjednané výše renty do budoucna. Dohodě o těchto nárocích nebrání žádná zákonná překážka, dohoda s takovým obsahem je nepochybně platná (není neplatným ujednáním) a soudnímu schválení takového smíru nic nebrání.

Pokud v posuzované věci žalobce uzavřel dohodu s poškozeným o výši jeho odškodnění (Dohoda o narovnání ze dne 19.12.2006), bylo tehdy možné požádat Okresní soud v Břeclavi, který věc projednával pod sp. zn. 5 C 1014/2003, o skončení řízení soudním smírem ve smyslu ust. § 99 odst. 1 o.s.ř., tedy aby soud schválil uzavřený soudní smír ve stejné podobě, jako měla Dohoda o narovnání uzavřená mezi účastníky. Jejich dohoda je nepochybně platná, uzavření dohody o mimořádném zvýšení odškodnění za ztížení společenského uplatnění nebrání žádná překážka (jak již bylo výše uvedeno) a současně nic nebránilo ani soudnímu schválení takového smíru uzavřeného mezi účastníky. V případě skončení uvedeného občanskoprávního řízení soudním smírem ve smyslu ust. § 99 odst. 1 o.s.ř., by měl žalobce pro správce daně k dispozici soudní rozhodnutí – usnesení, které by obsahovalo plné znění dohody mezi účastníky (uzavřeného smíru mezi účastníky), místo usnesení o zastavení řízení pro zpětvzetí žaloby, které je pro žalovaného a uznatelnost tohoto daňového výdaje údajně nedostačující. Jde však pouze o technickou záležitost formy rozhodnutí, přičemž i žalovaným odmítaná (co do mimořádného zvýšení ztížení společenského uplatnění) Dohoda o narovnání ze dne 19.12.2006 je platná a z výše uvedených důvodů i právně relevantní z daňového hlediska jako oprávněný daňový výdaj (ve smyslu ust. § 24 odst. 1 a 2 písm. p) ZDP, § 415 občanského zákoníku, § 420 a násl. občanského zákoníku, § 444 odst. 1 a 2 občanského zákoníku a ust. § 7 odst. 3 vyhl.č. 440/2001 Sb.).

Při posuzování, zda lze určité výdaje považovat za výdaje vynaložené na dosažení, zajištění a udržení zdanitelných příjmů podle § 24 odst. 1 ZDP, je nutno vždy zohlednit skutečnou ekonomickou podstatu právních vztahů, s nimiž dané výdaje souvisejí, nestanoví-li zvláštní předpis jinak. To je namístě obzvláště v případě, jde-li o výdaj na jiný majetek než vlastní majetek daňového subjektu (k tomu srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25.11.2011, č.j. 7 Afs 40/2011-69). Ve shodě s posledně uvedeným právním názorem Krajský soud v Brně dále dovodil z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 9.11.2011, č.j. 1 Afs 58/2011-94, že dohoda o narovnání je samostatným právním titulem nově vzniklého závazku. Z hlediska podřazení výdajů podle této dohody pod výdaje ve smyslu ust. § 24 a násl. ZDP je rozhodující ekonomický důvod existence závazku, tj. jeho kauza. Ta se zpravidla odvíjí z právních vztahů předcházejících uzavření dohody o narovnání.

Z výše uvedeného vyplývá, že odškodnění za ztížení společenského uplatnění nelze akceptovat jako daňový výdaj pouze do výše stanovené vyhl.č. 440/2001 Sb. (podle § 7 cit.vyhl.), v předmětné věci tedy jen do částky 456.000,- Kč, nýbrž daňově účinné je i její dohodnuté mimořádné navýšení nad uvedený rámec, a to i když o takto mimořádně navýšené částce nerozhodoval občanskoprávní soud meritorním rozsudkem. Jediným kritériem je, aby se poškozenému dostalo odškodnění, které je ve všech souvislostech přiměřené (§ 3 odst. 1 věta druhá vyhl.č. 440/2001 Sb.). Dikce ust. § 7 odst. 3 vyhl.č. 440/2001 Sb. neznamená, že výši odškodnění může ve zvlášť výjimečných případech zvýšit pouze soud, nýbrž toto zvýšení je možné dohodnout i mezi účastníky.

Z výše uvedených důvodů krajskému soudu nezbylo než konstatovat nezákonnost napadeného rozhodnutí žalovaného, které proto zrušil postupem podle ust. § 78 odst. 1 s.ř.s. a věc mu vrátil k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s.ř.s.). Ve smyslu ust. § 78 odst. 5 s.ř.s. je žalovaný v dalším řízení vázán právním názorem, který vyslovil soud ve zrušujícím rozsudku. V novém řízení a rozhodnutí o věci žalovaný zohlední výše uvedené závěry soudu, týkající se mimořádného navýšení ztížení společenského uplatnění dohodou účastníků a jeho uznání jako daňového výdaje.

Výrok o náhradě nákladů soudního řízení vychází z ustanovení § 60 odst. 1 s.ř.s., podle něhož má právo na náhradu nákladů řízení důvodně vynaložených plně úspěšný účastník proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce byl ve věci plně úspěšný (soud zrušil napadené rozhodnutí), soud mu proto přiznal právo na náhradu nákladů řízení, neboť současně neshledal existenci jakýchkoliv důvodů vedoucích k jejich částečnému nepřiznání. Náhrada nákladů řízení sestává ze zaplaceného soudního poplatku ve výši 2.000,- Kč, dále z odměny za právní zastoupení advokátem za dva úkony právní služby (převzetí a příprava zastoupení a podání žaloby) po 2.100,- Kč podle § 6 odst. 1, § 7 bod 5 a § 9 odst. 3 písm. f), § 11 odst. 1 písm. a) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „AT“), tedy celkem ve výši 4.200,- Kč za dva úkony právní služby, a dále z náhrady za dva režijní paušály (ke každému úkonu právní služby) po 300,- Kč podle ust. § 13 odst. 1 a 3 AT, tedy celkem 600,- Kč za dva režijní paušály. Celková výše náhrady nákladů řízení, kterou je povinen žalovaný žalobci uhradit, tak činí 6.800,- Kč.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí, které nabývá právní moci dnem doručení, lze podat kasační stížnost do dvou týdnů od jeho doručení, a to k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně prostřednictvím Krajského soudu v Brně. (Od 1.1.2012 v důsledku novely s.ř.s., provedené zákonem č.303/2011 Sb. platí, že kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu; lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u soudu, který napadené rozhodnutí vydal). Stěžovatel musí být zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něho jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie (ust. § 105 odst. 2, § 106 odst. 2 a 4 s.ř.s.).

V Brně dne 31.1.2012

JUDr. Jana Jedličková, v.r.
předsedkyně senátu